

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Лжерзі Ситі і закордоном:			
На рік	\$10.00	Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	\$5.25	One year	\$10.00
На три місяці	\$2.75	Six months	\$5.25
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

Традиційне родинне свято — Thanksgiving Day — можливо найкраще відбиває характер тих людей, що клали основи під сьогодишню Америку. В першу чергу були це люди глибоко віруючі, високо моральні й свобододолюбні, що не терпіли тираниї духа й тіла. Віра здисциплінувала їх і дала їм ту величезну силу духа, що допомагала їм перемагати прямо непереможні труднощі.

Давні "Паломники", що справляли на цій землі перший "День Подяки" по перших жнивях у 1621 році, дякували Богові, що взагалі врятувалися, бо ж половина з тих, що прибули до Плімут під зиму 1620 року, померла від холоду, трудів, недоїдання і хворіб. Їх "День Подяки" був релігійним святом, полум'ям з родинною гостиністю і радістю. Не зважаючи на різні переміни, основний характер цього свята зберігався до часів Вашингтона і став тоді загальним державним святом. Справжні американці, що дорожать стариною і традиціями, теж і сьогодні святкують цей День дякую Богові, як і добрими ділами, пам'ятаючи за тих бідних, що не можуть засісти до свого власного стола.

Як минулими роками, так і цього року дякуватиме американський нарід Провидінню за ласку, яка спадає на нього в часі, коли в світі так багато нужди, коли голодують народи навіть на найбільш плодючих землях, коли під введеннями Московію комуністичними режимами десятки мільйонів людей мучаться по тюрмах і нелюдських таборах примусової праці. Чесноти піонірів, що клали основи під цю нині наймогутнішу в світі демократію, їхні завзяття та їхні труди і жертви увічнені остаточно таким величезним успіхом, про який їм навіть не снилось. Але візю славного майбутнього вони мали, коли проголошували устами своїх пізніших речників, що прийде час, коли Америка стане останньою надією світу, себто останньою надією для тих людей і народів, що не можуть годитись з тираниєю і тиранами.

Як знаємо, нападки "Паломників" добились згодом великих достатків. Ці матеріальні добра вони вважали Божим благословінням чесної праці, а не засобами для особистих вигід. Завдяки фундаціям тих перших піонірів повстали тут перші каледжі. Піонірський їх дух пробивається теж і в нападках нової доби, що відомі зо своїх величезних дарів на гуманітарні та просвітні цілі, тут в Америці, як і в світі. Релігійна, толерантна, свобододолюбна, трудова і гуманітарна Америка — це є Америка тих піонірів. Вона не пропала, а живе, тільки треба вірити і добачати і знати, де її шукати. Та це не так легко пізнати тим, що ототожнюють цю Америку з галасливим життям великих американських міст, чи з тими, що гонять за багатствами та розривками, не маючи часу і охоти займатись чимсь вищим, чи навіть подбати про прикладне родинне життя і відчувти потребу віддати Богові що Боже.

Ми, що з українського роду, винесли з наших хат релігійність, роботязість і чесність. Як такі дякуємо Провидінню, що живемо в тій хвилині на вільній землі й маємо змогу вільно, чесно й без страху жити і працювати для свого добра та для допомоги нашим рідним, що в нужді й неволі. Пам'ятаймо за наших нещасних братів і сестер теж і в цей день, бо тим дамо доказ, що розуміємо правдивого духа американських піонірів. Відчуваймо в "День Подяки", що коли нам краще ведеться, то це ласка, за яку треба дякувати і відплатитись добром, пам'ятю за тих, що биті лихою долею і ждуть на порятунок.

Проти вживання атомової бомби

Дискусія над атомовою бомбою в Об'єднаних Державах довела до заключення, щоб атомової бомби взагалі не вживати.

Припаси атомових бомб вже накопичені в Злучених Державах, а якщо це правда, що Совєти знають тайну виробу атомової бомби, то й там почнуть її складати в відповідних сховках. Америка безперечно має вищість у виробі таких бомб, але, якщо Росія їх виробляє, то згодом і вона буде мати їх доволі. Як Росія матиме багато атомових бомб, вона буде краще забезпечена перед нападом ніж Америка. Росія має незначну промисловість в порівнянні з Америкою і ця промисловість розвинена по безмежних просторах. Америка має високо розвинену промисловість на менших просторах і тому Америка є більше виставлена на небезпеку від бомби ніж Росія. Та встали як одна, так і друга потерпіли б багато шкоди від атомової війни. Це заставило дипломатів і воєнних стратегів думати в іншому напрямку. До винайдення атомової бомби в Совєтах панувало переконання, що Америка не починатиме війни, маючи готову таку зброю як атомову бомбу, при допомозі якої можна застрашити Росію кожної хвилини. Тепер положення міняється настільки, що й Америка може боїтись такої зброї. Саме тому можна тепер заключити "мовчазний союз" між обома противниками, щоб не вживати нової зброї, яка наробила б необхідної шкоди, а перемоги все одно не забезпечила б. Хіба.

Проти Росії кажуть американські знавці, що вона матиме в 1952 р. 100 бомб.

Значить, що в 1952 р. обидві держави можуть мати доволі бомб, щоб себе знищити. Америка має 92 великих міст, які творять осередок її промислового й загально економічного життя, Росія має 81 таких міст. Однак менша кількість російських бомб може завдати більшого удару Америці ніж американські бомби Росії.

Умова проти вживання атомових бомб може прийти так, як прийшла умова проти вживання трійливих газів. У минулій війні їх не вживали, але гримали в потіві. Якщо б тільки одна сторона була вжила газу, друга сторона була б його теж випустила. Таке саме може статися в майбутній війні з атомовоюomboю. Бодай таке передбачують знавці міжнародного положення в Об'єднаних Державах.

Д-р Володимир Галан.

Переселенча акція в світлі фактів

Дотеперішні успіхи і невдачі.

Вже в першій статті про переселенчу акцію ми подали її загальні результати. Повторюємо їх в двох реченнях: Досі ЗУАДКомітет вислав до Європи разом 13,000 завірень, з того половини поіменних та родинних, зібраних між американськими українцями, і половини своїх власних, безіменних, для тих, що в цій країні не мають ані рідних ні знайомих. На ці завірення протягом останніх 8 місяців приїхало кругло 15,000 українців, з того 7,000 на родинні і 8,000 на безіменні завірення ЗУАДКомітету. Цього досягнуто коштом кругло 200,000 доларів.

Такий є фактичний стан дотеперішньої переселенчої акції.

має свою історію.

Той самий Константин Порфірогенет пише, що перейшовши добре пороги й вочевидчя — скільки очі можуть сягнути, і скільки достане стріла, пущена зі сагайдаку. Тут, на це місце сходяться печеніги та нападають на русів.

Але насправді перевіз був не на Вовчому Горлі, а зараніше. Тут, виврашившись з кам'яного корита, Дніпро враз широко розливається ставом з тихою водою. Береги — розходяться широко й стають пологішими. Тут саме й знаходиться всім відомий в історії Краківський, або як його звали в наші часи — Кічкаський перевіз. Це є середхрестя двох великих шляхів давнини — одного водяного-Великого Шляху „з Варяг у Греки", що йшов зі Скандинавії Дніпром, а тоді морем, аж до самого Царгороду, та другого — сухоходового, котрий вів з Херсонеса до Києва. Нижче переправи знаходиться найбільший на Дніпрі острів Хортиця, що

засоби — має право називати своїм успіхом переселенчу акцію до цієї країни взагалі, від ухвалення переселенного закону починаючи. Ми не будемо зупинятися довше на цих фактах. Вони відомі нашому загалові, що з ініціативи ЗУАДКомітету вислав до Вашингтону телеграми і резолюції, домагаючись ухвалення такого закону. Вони відомі всім тим, що в своїй місії американський пресі читали про організовані нашими Комітетом віча і маніфестації в користь того ж закону. Вони відомі усім тим, що без пересудів та без будь-якого іншого упередження читали наші звітні доповіді, заклики та висновок в українській пресі. Сміємо твердити, що всі нові українські іммігранти завдячують посередню або безпосередню свій приїзд до цієї країни власне ЗУАДКомітету. Цим ми цілком не хочемо зменшувати чималих заслуг в цій справі поодиноких інших українських допомоглих організацій.

Безприкладним успіхом З. У. А. Д. Комітету треба вважати приїзд до цієї країни 8,000 українських скитальців, які тут не мають ані рідних ані знайомих та які, без старань Комітету, були б ніколи не могли приїхати „на волю". Цей успіх тим більший, що його здобуто на загально-американській базі, розмивши цих людей між американцями і часто на просторах, де досі ще не було навіть зв'язків українських громад.

Похідним успіхом ЗУАДКомітету з цієї його переселенчої акції треба вважати з одного боку велику популяризацію, яку не тільки справи українських скитальців на американському і міжнародному теренах, але й української справи взагалі, як з другого боку теж зв'язану з переселенною акцією активізацію наших громад.

Про такі й подібні досягнення ЗУАДКомітету можна б вже списувати томи. Але хай це роблять інші. Ми тільки коротко пригадаємо ці загальні відомі факти, щоб на їх тлі можна теж згадати про наші невдачі, бо — як звичайно — і без таких не могло обійтись.

Якщо мова про невдачі З. У. А. Д. Комітету, ці справжні, а не вигадані чи з будь-яких мотивів підсунені Комітетові, то й їх як вже хто знає, то насамперед Екзекутива Комітету та ці, що з нею тісно співпрацюють. Одною з наших головних невдач ми вважаємо насамперед факт, що нам не пощастило — мимо найбільших бажань і зусиль — притягнути до активної співпраці в допомогово-переселенчій акції деякі, хай і нечисленні кола нашого громадянства. Вправді, і під цим ог-

(Довідчення на стор. 4-ті)

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ

(У 15-ліття його смерті).

Дня 24 листопада ц. р. ми нає 15 років від дня смерті батька сьогочасної української історіографії й голови Центральної Ради Михайла Грушевського. Його провідна роль в українській науці і політиці велять нам пригадати українському громадянству головні моменти його багатогранної й невиспущої діяльності.

Визначний ученик київського історика Володимира Антоновича обняв у 1894 р. новоосновану на львівському університеті українську катедру історії Сходу Європи з спеціальним підкресленням ролі України. Ця властиво катедра історії України дала змогу нашому вченому розвинути основні дослідні над історією України, що поза численними розвідками й збірками матеріалів дали у висліді 10 томів „Історії України" від праісторичних часів до гадяцької ювілей в 1658 р. Від самих початків свого перебування у Львові оживив Грушевський працю Наукового Товариства ім. Шевченка, перетвореного в 1892 р. з основаного придніпрянськими діями 1873 р. літературного товариства. Він обняв негайно редакцію „Записок Наукового Т-ва ім. Шевченка" та провів історико-філософської Секції НТШ, а за три роки 1897 р. став головою цього товариства.

Але Грушевський як історик не займався тільки науковими дослідженнями, він стежив також і за сучасним йому українським громадським життям та змагав дати йому напрямні. Хоч він прибув з Києва до Львова за рекомендацією Володимира Антоновича, що поділяв погляди галицьких творців т. зв. „нової ери" в українсько-польських взаєминах, скоро виступив проти цієї угоди з поляками, що дали кривдливий наріз в Галичині, і був ініціатором створення української національно-демократичної партії в 1899 р., яка виступила проти новоярств і стала на становищі змагань українського народу до самостійності шляхом виборення політично-територіальної автономії українських земель Галичини й Буковини в межах австрійської монархії. Він теж своїм тактом у колегії університетської професури у Львові одушевляв українську студентську молодь, що саме від початків нашого століття почала боротьбу за український характер львівського університету. Разом з галицькими чільними вченими, д-ром Іваном Франком і етнографом Володимиром Гнатюком видає він „Літературно-

науковий Вісник", в якому поміщував критику також сучасного українського громадського життя. Після першої російської революції в 1905 р. частіше навідувався він до осередків українського придніпрянського життя, якого став не в гаючим надхненником; щоб не було літературно-культурної прірви між Придніпрянщиною й Галичиною переніс він редакцію „Літературно-Наукового Вісника" до Києва, де в 1904 р. обняв також очолюване ним Українське Наукове Товариство, поєднує львівського Наукового Т-ва ім. Шевченка.

Коли ж політичні потягнення галицької української національно-демократичної партії завели її на шлях колишніх новоярств, Грушевський виступив з критикою „малих діл" галицьких політиків, що задовольнялися польськими концесіями на утворення нових українських державних гімназій в Галичині тоді, коли на пробуджений до конституційного життя Придніпрянщини популяризовано серед загалу гасло автономії України (брошура Миколи Порша), деякі українські професори на університетах в Києві, Одесі й Харкові самочинно почали викладати по українськи та виключення Холмщини в 1912 р. від Привислянського краю давало надію спинення там популяризації під терором польських боївків. Критику галицьких „малих діл" опрокидавав безіменною брошурою ученик Грушевського галицький історик Степан Томашицький, що очолював також опозицію проти автократії Грушевського в НТШ. Це примусило Грушевського напередодні Першої Світової Війни зректись головства в НТШ. Літом 1914 р., коли розпочалася австро-російська війна, Грушевський через Румунію виїхав до Києва, де його арештувала царська поліція й заслала до Казаня. Знову ж в Австрії розпитувано про Грушевського як про русофіла, отже і там грозило йому ув'язнення. Грушевського не могли терпіти царський і цисарський уряди, бо він не був ні русофілом, ні австрофілом і не поділяв ні австро-польських заяв галицько-буковинських політиків, ні русофілської заяви тогочасного редактора „Української Житни" Симона Петлюри. Грушевський був політиком — всеукраїнцем — як це слушно відмітив публіцист Ф. Федорів (Богдан Магіт) у своїх характеристиках українських політиків у львівських „Шляхах" в 1917 р. Тимто ніхто інший, тільки Михайло Грушевський міг очолювати першопочини відродженої української національної держави у формі Української Народної Республіки з її соймом Центральною Радою в Києві в 1917-18 рр. Для зв'язання цієї нової української держави з традицією київської княжої Руси прийняла Центральна Рада за пропозицією Грушевського

(Довідчення на стор. 3-ті)

локом. Ймовірно, що тут перевозився через Дніпро в 962 році готський топарх, що ходив з Криму до Святослава прохати допомоги проти хозар. В уривках опису цієї подорожі, що дійшли до нас, говориться про те, що, перевізши через Дніпро, топарх зі своїм посольством дістався до села Воріон, де його добре приймали й вітали. Далі, до самого Крима розлягався вже дикий степ з розбілюючим населенням кочовників.

(Кінець буде).

В кожній українській хаті повинен знаходитись часопис „Свобода".

Проф. М. Міллер.

КІЧКАСЬКИЙ ПЕРЕВІЗ

Якщо їхати Дніпром через та небезпечних місць. Завдан пороги, згори на низ, то ниж- на лоцманів у тому, щоб тут че останнього порога Вільного, скелясті береги ріки зближаються і творять нібито один градус. Підхоплений вузьку щілину, завширшки у- страшною швидкістю води, сього коло 50 метрів. Та щі- дуб проскакує коридор в я- лина тягнеться біля 100 метрів якийсь мент. І досить наймен- завдожки. Правий, вищий бе- шого ухили, щоб дубом або ріг уявляє собою на всьому плотом вдарило об скелю зі протазі сторчову суцільну ске- страшною силою та розбило лю, височиною 50 метрів. Гли- бина Дніпра в цьому місці 20 метрів. Дно — також суціль- ний граніт.

Стиснуті гранітними бере- форогенет, що жив у 10 ст., гами, Дніпро несеться через описуючи Дніпрові пороги, цей кам'яний коридор зі- каже, що „перейшовши остан- страшною силою та швидко- ній поріг, подорожники набли- тию. На всьому протязі пороги жаються до перевозу, т. зв. це одне з найбільш своєрідних Крайіського, де переходять

МИХАЙКО ГРУШЕВСЬКИЙ

(Додаток до стор. 2-го)

го тризуб. Володимира Великого за державний герб УНР; для зв'язання ж її з літературно-науковим піємомом України в часах царського переслідування українського слова, прийняв Центральна Рада за державний прапор жовто-блакитний тому, що жовтої краски був галицький герб лев та блакитним було його тло.

Дехто з нашого громадянства винуватиме Грушевського за розвал української армії в часах Центральної Ради, забуваючи, що за це був відповідальний Генеральний Секретар Військових Справ. Саме з спогадів одного з молодих ад'ютантів голови Центральної Ради, друкованих в черновецькій „Самостійній Думці“, відомо, як Грушевський боровся над тим, що Петлюра, як перший Генеральний Секретар Військових Справ за Центральної Ради, не зумів удержати маси українського воїнства для оборони України перед більшовицькою навалю зимою 1917-18 рр. „Як легко українці зуміють зорганізувати гарний хор, але тяжко їм створити безданий курінь“ — писав Грушевський у своїх рефлексіях після одного концерту, що відбувся в Києві після крутих трагедій. З захопленням описував Грушевський бої вільного козацтва, що очищували Київщину від більшовицьких банд у віденському „Віснику політики, літератури й громадського життя“. Його збірка статей „На порозі нової України“ (Київ 1918) розкриває нам його державно-творчі думки, що не могли зреалізуватися внаслідок гетьманського перевороту 29 квітня 1918 р.

Цей переворот відсунув Грушевського, до того часу безспірно заснуваного в науці й політиці, на провідника українського національно-державного руху; його місце займали люди з меншим стажем у

української громадської роботи й вони вдіяли багато більше помилок, як уряд Центральної Ради, що доводило врешті до розвалу української держави. Грушевський ігнорував цілком гетьманський уряд, не працюючи в основаній ним Всеукраїнській Академії Наук. За Директорії він як соціаліст-революціонер скоро перейшов в опозицію до уряду, коли то ізза безсильності території УНР скорчилися. Варшавський договір Петлюри з Польщею відвернув Грушевського цілком від УНР і цього наступило заломання орієнтації на українські національні сили. В редакційному його органі своєї партії „Борітеся — поборе!“ старався він зміну своїх поглядів виправдати консеквентністю свого національного світогляду від літ своєї молодості. Він вказував при тому на свою давно розвідку про „громадський рух українців в XIII ст.“, друковану в „Записках Наукового Товариства ім. Шевченка“ в початках його праці в львівському університеті й висловлював думку, що коли народіві зле живеться в своїй державі, то він має право розправитися з цією своєю державністю. Таке антидержавне твердження виправдує акцією, болохівських князів проти галицького короля Данила в XIII ст. та акцію пашів повстанчих отаманів проти уряду УНР у 1918-19 рр., що довела до чужої російської разбілої то кількома наворотами з остаточною перемогою червоної окупації України. Цим твердженням підкопав Грушевський собі авторитет серед національно-державно настроєного українського громадянства. З наукового становища його міркування в його одній з початкових студій про нібито „український громадський рух“ проти власних князів у XIII ст. не витримують критики,

бо болохівці були напильові незасимільовані напів кочовики, що за згодою українських князів оселилися на Україні. Подібність назви і титулу князів вказують, що це були первісні оселі волохів, які згодом від XIV ст. творили по обох бокх українських Карпат по Татри оселі на волоському праві під своїми осадчими-князями, але дехто з новіших дослідників вважає болохівців за тюркське племя. Грушевський не обстоював свого погляду про „громадський рух на Україні“, коли згодом на комісії старої історії України при Історичній „Секції“ ВУАН доповідь Андрійшеву про болохівців інакше від нього висвітлювала цю проблему в українській історії, тільки як науковець прихильно віднісся до нових спроб розглянути це питання в своїй київській „Україні“.

Змога працювати на рідній землі для рідної науки у Всеукраїнській Академії Наук у Києві заманила Грушевського до повороту під більшовицьку окупацію в часі, коли один український євангелічний пастор старався стягнути його з Відня до Америки; на замовлення українців-євангеліків написав тоді Грушевський „З історії релігійної думки на Україні“. Не знаю, що мене там чекає, писав Грушевський до євангелічного пастора напередодні свого виїзду на Україну, коли довідався, що з наказу советського уряду були знищені вислані туди за згодою цього ж уряду книжки видані ним у Відні „Історія української літератури“. Галичани, що вернулися з Києва в часі голоду на Україну й мали нагоду познайомитися там з Грушевським, оповідали, що перед ними оправдував він свій поворот туюю за рідною землею. Ми скидали розуміємо добре цю тугу, але нас здержує той довід, якого не мав Грушевський — це тільки замащення людини для її знищення. Але проте, користаючи з хвилевої автономії ВУАН у 20-тих рр., Грушевський згуртував в Історичній Секції при ВУАН київських істориків, видавав у 1924-30 рр. двомісячник українознавства „Україна“, щорічні Наукові збірники Історичної Секції як продовження „Записок“ колишнього Українського Наукового Товариства у Києві, багато наукових праць своїх та своїх учеників і вдер-

жував до початків 1931 р. живий зв'язок з львівськими істориками, згуртованими в Історико-філософській Секції Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Видав у двох частинах 9-тих том своєї „Історії України-Руси“, що цим томом була доведена до смерті Богдана Хмельницького.

Процес „Спілки Визволення України“ оминув Грушевського, проте болохівці не залишили його в Києві, тільки веліли їхати до Москви. Там Грушевський жив ніби на волі, але в умовах, серед яких стратив свій зір. Дочка Катерина помагає йому в писанні — продовжуванні „Історії України-Руси“, якої частина 10-го тому за її редакцією появилася два роки після смерті батька. В „Известиях“ російської „Академії Наук ССРР“ в Ленінграді помістив Грушевський перед своєю смертю свою працю в російській мові про Самовидця козацької Рутини XVII ст., якого імя і прізвище пробували в 20-тих і в початках 30-тих рр. відкрити підприємці й галицькі історики (В. Романовський, М. Петровський, О. Оглоблін, В. Андрусяк, Л. Окуневич, М. Гарасимчук і М. Возняк). В 1933 чи 1934 р. поцікавилися властью імущі здоров'ям Грушевського й вислали його на лікування до Кисловодська на Кавказі, де він помер 24 листопада 1934 р. Тоді советський уряд велів спроватити його тіло до Києва, влаштувати на державний кошт його похорон та рідний покійного визначити пенсію. Проте з наказу уряду переводжувалося безперервно чистку поміж українськими істориками Придніпрянщини за прийняті від Грушевського націоналістичні ухили в дослідях над історією України, за що мусіли ці каятися, але й це не рятувало їх від заслання. 10-тим том „Історії України-Руси“ був знищений незадовго після своєї появи, а Катерина Грушевська теж помандрувала невідомо куди на заслання.

В часі першої більшовицької окупації Галичини місцеві історики могли ще без перешкод публічно вимовляти імя Грушевського, а навіть один з „реформаторів“ Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, сьогодні вже осуджений до початків 1931 р. живий зв'язок з львівськими істориками, згуртованими в Історико-філософській Секції Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. Видав у двох частинах 9-тих том своєї „Історії України-Руси“, що цим томом була доведена до смерті Богдана Хмельницького.

Процес „Спілки Визволення України“ оминув Грушевського, проте болохівці не залишили його в Києві, тільки веліли їхати до Москви. Там Грушевський жив ніби на волі, але в умовах, серед яких стратив свій зір. Дочка Катерина помагає йому в писанні — продовжуванні „Історії України-Руси“, якої частина 10-го тому за її редакцією появилася два роки після смерті батька. В „Известиях“ російської „Академії Наук ССРР“ в Ленінграді помістив Грушевський перед своєю смертю свою працю в російській мові про Самовидця козацької Рутини XVII ст., якого імя і прізвище пробували в 20-тих і в початках 30-тих рр. відкрити підприємці й галицькі історики (В. Романовський, М. Петровський, О. Оглоблін, В. Андрусяк, Л. Окуневич, М. Гарасимчук і М. Возняк). В 1933 чи 1934 р. поцікавилися властью імущі здоров'ям Грушевського й вислали його на лікування до Кисловодська на Кавказі, де він помер 24 листопада 1934 р. Тоді советський уряд велів спроватити його тіло до Києва, влаштувати на державний кошт його похорон та рідний покійного визначити пенсію. Проте з наказу уряду переводжувалося безперервно чистку поміж українськими істориками Придніпрянщини за прийняті від Грушевського націоналістичні ухили в дослідях над історією України, за що мусіли ці каятися, але й це не рятувало їх від заслання. 10-тим том „Історії України-Руси“ був знищений незадовго після своєї появи, а Катерина Грушевська теж помандрувала невідомо куди на заслання.

ТЕАТР-СТУДІЯ

під мистецьким керівництвом Йосипа Гріяка

В СУБОТУ, 26. ЛИСТОПАДА 1949

У САЛІ ПАРАФІН СВ. ЮРІЯ, 217 E. 6th ST., NEW YORK

відбудеться прем'єра

Карло Гольдоні:

„ГОСПОДИНЯ ЗАІЗДУ“

комедія на 3 дії. Переклад М. Понеділка.

Початок точно в 8-й годині вечора.

Після 3-го лавіана вступ на сцену заборонений.

Продаж квитків: Кінгари „Сурма“ на 7-й вул. Крайня „Надія“, 7-ма вул. ч. 76; Наш Базар п. Задорського, 151 Еле А.

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ (1866—1934)

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.
Скінчена підготовка до виставки „Запорожжя за Дунаєм“.

Українська громада в Нью Гейвен, хоч невелика, але проте заслуговує на особливе призначення за працю на культурно-освітньому полі. Навіть гаряче літо не було тут перешкодою. З імпрез годиться згадати реферат п. В. Гіни, представника молоді української генерації, на тему „Америка й Україна в розвитку історичних подій“. Прелегент торкнувся теж питання нової української імміграції до Америки та відношення до неї тут роденої нашої молоді. Доповідь відбулась на другім „Чайнім Вечері“. Та найбільше енергії вложено в підготовку оперети „Запорожжя за Дунаєм“. Такі особи, як Марія Бурбелла, В. Гіна, О. Столяр, Палидович та Л. Рейнарівич присвятили цій справі весь вільний час. Ми певні, що вистава випаде знаменито, що й не диво, коли зважимо, що виступлять такі знамениті сили як нам усім відома сопраністка п-на М. Бурбелла, та баритон п. Л. Рейнарівич, відомий оперовий співак, що вже здобув собі призначення теж в Америці своїми виступами по радіо і на концертах. До співпраці запрошені всі три гуртки „Бандуриста“: драматичний керівник М. Бурбелла, народних танків В. Гіна, а хор під диригентурою п. Па-

ний як „космополіт“ єврейського походження, Ілля Стебу-Натцельсон на запит галицького історика: „Як виставити до пок. Грушевського?“ відповів хитро: „Грушевський помер радянським академіком“. Але вже після перемоги над німцями болохівці перевели суд за наслідкування Грушевського над чільними львівськими істориками пок. М. Кордубою і І. Крипакевичем, якого доля невідома.

Цей суд болохівців над М. Грушевським і його наслідувачами зрозумілий; бо ж Грушевський своєю схемою історії східних слов'ян відокремив історію України від Московщини і перевів це в своїй „Історії України-Руси“. Як голова Центральної Ради перевів він Четвертим Універсалом 22 січня 1918 р. акт державного відокремлення України від Московщини. Користаючи з советської амністії в 1924-30 рр. він далі розвивав у Києві українську національну історичну науку не зважаючи на налітку на нього з боку марксистів Д. Багалія, М. Яворського й інших. Тимто його заломання в добу його віденського „Борітеся — поборе!“ є незначним супроти його всеціло відданої самопожертви для українського народу і його культури і нам — скитальцям слід у річницю його смерті менш-більш повторити його слова над гробом письменниці Олени Пчілки:

Поклін тобі Батьку української історіографії й української Держави в могилі на рідній Україні в Золотоверхому Києві.

лидівача. Хоромі „Бандурист“ треба дати велике призначення за цю працю.

Треба надіятись, що просто-ра гала Нью Гейвен Гай Скул, що має 1,500 місць зайвнотись ширими українцями з

близьких і подальших наших громад.

І. Телюх.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДИЮ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ГРОМАДИНИ МІСТА ЦІКАГО, ГЕМОНД, ВОРНСАЙД І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЙ ПРИ ПАРАФІН СВ. ВОЛОДИМИРА

„ТЕНКСГІВІНГ“ І ЗАПУСТНИЙ БАЛЬ В РАЛІ СВ. ВОЛОДИМИРА, 2250 ВЕСТ КОРТЕЗ УЛ.

В СУБОТУ, 26. ЛИСТОПАДА (NOV. 26) 1949

Початок 7:30 ввечері. — Вступ тільки 60 цент.

ГАРБЕІ ТОМАС ОРКЕСТРА.

Сестринство св. Ольги приготувало смачні перекуски.

Просимо до ласкавої участі парафіян, приятелів та сусідні громад.

Об'єднаний Комітет.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ І ОКОЛИЦЯ!

БРАТСТВО СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАІЛА, відділ 142 Українського Народного Союзу

— устроює —

ПЕРШИЙ СЬОГОРІЧНИЙ

БАЛЬ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 214-216 Fulton Street, Elizabeth, N. J.

В СУБОТУ, 26. ЛИСТОПАДА 1949 (SATURDAY, NOVEMBER 26, 1949)

Музика ЙОСИФА СІГУРА. Початок в год. 7-й ввечері.

Вступ з податком включно 90 центів.

Запрошуємо всіх чесних громадян міста Елізабети і околиці, як старших так і молоді, до численної участі. За смачну перекуску і здорові напійки ручить — Комітет.

УВАГА! — ДІТРОЙТ, МІШІГЕН!

В РАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЯ „САМОПОМІЧ“ влаштує з нагоди Дня Подяки.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 27. ЛИСТОПАДА 1949

в годині 3-й пополудні

В УКР. НАРОДНІМ ДОМІ ПРИ МАРТІН УЛ.

Участь беруть визначні мистці музики і літератури.

В годині 5-й СПІЛЬНИЙ ОБІД (Банкет)

Хай не брагне нікого в цей День Подяки, в якому нова імміграція зложити всім нашим друзям в Америці щирі подяки.

В годині 7:30 ТАНЦІ.

В днях 2, 3 і 4 грудня відбудеться

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЯРМАРОК

получений з виставою українського мистецтва.

Запрошується всіх друзів давно- і ново-прибулих, а також шановних гостей до участі. Комітет.

УВАГА! НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА АМЕРИКАНСКА ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ ОТЕЛТУ КОНЕКТИКАТ

— відбуде —

РІЧНІ ЗБОРИ

В НЕДІЛЮ, 27. ЛИСТОПАДА 1949

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 127 ПАРК УЛ., НЮ ГЕЙВЕН

в годині 2-й пополудні.

Проситься всі Товариства, Братства, Сестринства, Горожанські Клуби, Ветерани та Парафі прислати своїх представників, а кому ближче самим прийти, а зособна просимо нових іммігрантів прийти та познайомитись з організацією. Справа є дуже важка і на місці треба вирішити; без вашої сили і без вас Організація не може нічого робити. Отже не забудьте, 27. листопада приходьте всі і кличте інших.

За уряд: Д. Чарниський, предс.; К. Марущак, секр.

УВАГА! ДІТРОЙТ, МІШІ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

— улаштує —

БАЛЬ — БАЗАР

В СУБОТУ, 26. ЛИСТОПАДА 1949

початок у годині 8. ввечері, а на другий день

В НЕДІЛЮ, 27. ЛИСТОПАДА 1949

зараз по Службі Божій відбудеться

ПУЩЕННЯ І ПРИЙНЯТТЯ

в члени громади нових іммігрантів.

В УКРАЇНСЬКІМ ІНСТИТУТІ, POPLAR & HUMBOLDT.

Вступ на підприємства вільний.

Громада запрошує все свідоме громадянство до численної участі. Тут будемо мати нагоду побачитись з новими і старими приятелями.

УВАГА! — ПАСЕЙН І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА СВ. ВОЗНЕСІННЯ В ПАСЕЙН, Н. ДЖ.

— влаштує —

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, 27. ЛИСТОПАДА 1949

(Sunday, November 27, 1949)

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 47 HOPE AVE., PASSAIC, N. J.

Початок Святочного Концерту 7:30 ввечері.

ПРОГРАМА СВЯТА: В годині 11:30 перед полуднем ПАНАХИДА за полягалих наших героїв. 7:30 ввечері СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ, який виконає хор ім. Лисенка під управою о. Вол. Букати. Святочний реферат виголосить Всеч. о. д-р Вол. Левинський, редактор „Дипра“.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО „ДНІСТЕР“

відділ 361 Українського Народного Союзу,

ставить драму в 5 діях, 6 відслонах, М. Кропивницького

Дай серцю волю — заведе в неволю

В СУБОТУ, 10. ГРУДНЯ 1949 Р.

В НЕДІЛЮ, 11. ГРУДНЯ 1949

(Saturday and Sunday, December 10 & 11, 1949)

В ЗАЛІ ST. GEORGE'S SCHOOL AUDITORIUM

217-219 East 6th St., New York, N. Y.

Поч. точно в год. 7:30 веч. — Тікети по \$1.50 і \$1.00.

УВАГА! — НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

СЕСТРИНСТВО ПРЕСВЯТОЇ ДІВИ МАРІ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА

334 схід 14-та вул., в Нью Йорку

— влаштує —

Представлення БАЛЕМ

В НЕДІЛЮ, 27. ЛИСТОПАДА 1949

В ПАРАФІНІЙНІЙ ЗАЛІ.

Початок у 6-й год. ввечері. Вступ 65 центів.

Першорядна оркестра всіх задовольнить. В-показанні громадяни! Сестринство при українській православній церкві всім вам знає з своєї гостинності, тому приходьте на час та класичне знайомство, а певно не пожалуйте! За повне задоволення ручить Комітет Сестринства.

Слава Ісусу Христу!

Отсмі подаю до відома всім інтересованим, що наші БОГОСЛУЖЕННЯ

в неділі відбуваються на разі г школі в аудиторіум в год. 10-й рапо. Адреса:

RIVERSIDE SCHOOL, 221 S. W. 12th Avenue, MIAMI, FLA.

Поручаюся молитвам о. М. ДАНИЛОВИЧА,

2361 S. W. 18th St., Miami, Fla.

ЗАСІДАННЯ У. К. КОМІТЕТУ

(Докінчення зі стор. 1-ої)

1. В справі признання права ДП для членів Першої Української Дивізії та вможливлення їм виїзду до ЗДА, виготовлено основний меморіал, що в найближчих днях буде подано відповідним американським властям у Вашингтоні. При цій нагоді представники МКК порушують теж інші важливі питання української визвольної справи.

2. Екзекутивна У. К. Комітет уже зробила відповідну інтервенцію в суді в Маямі, Флорида, в справі заповідженої депортації одного з наших скитальців. Внаслідок інтервенції депортацію відложено для переведення дальшого слідства. Є надія, що справа буде полагдана прихильно для загроженого депортацією.

3. Прийнято до відома останні рішення секретаріату ПАУК щодо розмежування праці між ПАУК і У. К.

4. На працю в У. К. Комітеті в характері урядника і організаційного референта рішено заангажувати Юліана Ревая.

5. Рішено вислати окремий лист-заклик до всіх делегатів на IV. Конгрес, щоби з нагоди своїх звідомлень з Конгресу вони на місцях перевели збірні фонди на потреби У. К. звертаючи при цьому увагу нашого громадянства на важливість веденої У. К. Комітетом політичної акції.

6. Згідно з рішенням Кон-

гресу, розпочато працю для переведення внутрішньої організації У. К. В цій справі робляється конкретний план, що після одобрення буде переданий до виконання організаційному референтові.

7. Згідно з рішенням Кон-

гресу розпочато працю над

ХОР МОЛОДІ У. Н. СОЮЗУ В БОСТОНІ, ШО ПРАЦЮЄ НАД ВИСТАВОЮ „ЗАПОРОЖЦІ ЗА ДУНАЄМ“

Дня 2-го грудня 1949 буде виставлена в Бостоні славна українська опера Артемовського „Запорожець за Дунаєм“ в галі Публік Летен Скул, при Луї Пастер евені, недалеко Музіум ов Файн Артс. На картині бачимо молодь, що є організована в 238 відділі У. Н. Союзу, яка недавно влаштувала величаве Союзове Свято, а тепер готується до вистави „Запорожці“. В опереті виступлять між іншими, такі сили: Іван-Антін Пашак, Одарка — оперова артистка Люба Королішина, Андрій — Михайло Ярош, Оксана — Неоніла Ярош, Прокий — Теофіл Пашак, султан — М. Давискіба. В опереті виступить теж Хор Молоді під проводом о. Королішина і танцюристи під проводом М. Масного.

підготовкою відповідного плану в справі національного датині. Подібні інформації про це будуть своєчасно подані в пресі.

8. Політична Рада У. К. під-

готовляє план праці на най-

ближчий час. Послання прези-

дента Трумана до Конгресу, з

призначенням для американсь-

ких українців за їх дотеперіш-

ню працю для Америки і Ук-

раїни, вважається рівночасно

відповідним зобов'язанням на

майбутнє, здійснення якого є

справою честі репрезентова-

ного У. К. Комітетом американ-

сько-українського загалу. До

всесобної допомоги в цій важ-

кій і відповідальній праці У. К.

Комітет закликає все амери-

кансько-українське громадян-

ство.

В перших нарадах новови-

браного У. К. Комітету взяли у-

часть: З Екзекутиви: Д. Гали-

чин, д-р. Цегельський, п-ні О.

Лотоцька, М. Ветухів, Ева Під-

дубчинин, П. Лисогір; З Полі-

тичної Ради: адв. С. Ярема,

д-р Л. Мишуга, д-р М. Чуба-

тин, Б. Катамай, В. Мудрий, А.

Штефан, І. Білінський, К. Да-

ко; З Дорадчої Ради: Д. Сло-

бодян. На засіданні був при-

йнятий попередній голова Ко-

мітету, С. Шумейко, як теж ді-

ловий секретар ПАУК, д-р В.

Шандор.

„Самопоміч“ при Сьомій ву-

лиці 49 правників українців,

які приїхали до Злучених Держ-

ав зі скитальцями. Між ними

явилися теж і давні амери-

канці, яким на руки адв. Сте-

пана Яреми склав привіт д-р

Іван Рогоульський, відкриваю-

чи наради іменем організацій-

ного комітету. Він зясував і

дейні підстави статуту Тов.

Правників Українців у ЗДА.

Який привіт мали одобрити.

Його вираховувала б комісія

під проводом д-ра М. Куниць-

кого. Предсідником наради ви-

брано сеньора українських

правників, д-ра Льва Ганкеви-

ча, а секретарем д-ра Мирона

Лушпинського, який представив

статут. Його ціллю є об'єднати

правників українців у Злуче-

них Державах для праці ста-

новної, правничої і громадсь-

кої. Після ухвалення статута

вибрано виділ, до якого увій-

шли предсідник і секретар збо-

ру, і ще троє членів та двоє

заступників. Крім цього є кон-

трольна комісія і Товарист-

кий Суд. Порушено ще декіль-

ка справ про найближчі за-

дання організації, як про під-

шування фахової інтелектуаль-

ної праці для членів Товари-

ства та об'єднання професіона-

льних сил. Тому, що в товари-

стві об'єднуються колишні на-

родні працівники — правни-

ки, порушено потребу викорис-

тання їхнього впливу на фор-

мування прилюдної opinio в

важливих справах.

Почувалося до милого обов'язку

зложити найширшу подяку Дорогій

Родині і Вн. Панству Кокосюсам за

виявлення багатьох серйозних і зрозумі-

лих для тяжкої долі скитальців і без-

інтересовну поміч в переселенні нас

усіх з Німеччини до Америки. За

довгу гостинність в їхньому домі і

дальшу моральну і матеріальну по-

міч. Нехай Всевисшний ім в усім ви-

нагороджає!

Почувалося до милого обов'язку

зложити ширшу подяку старій укра-

їнській імміграції міста Дітройт за її

повне зрозуміння ставлення до но-

воприбуваючих скитальців та жер-

твенну матеріальну допомогу. Зо-

крема сердечно дякую М. Котви-

чеві і М. Фаринковій за їх безісте-

ресовну і повну посильну працю для

добра скитальців.

17,000,000 ДОЛЯРІВ ДЛЯ ПЕРЕВОЗУ 4,000 ЖИДІВ

Нью Йорк. — На пресовій

конференції провідників Злуче-

ного Жидівського Апенлю вия-

влено, що ця організація пля-

нує призначити сімнадцять

мільйонів фонд на переве-

знення до Держави Ізраїль 4,000

жидів, які тепер перебувають

як скитальці в Німеччині. Про-

граму має сфінансувати одна

з агенцій Апенлю, а саме

Джойнт Дистрибушен Коміті,

в порозумінні з IPO.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО

НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ

НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМО-

ГОВОРОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ШО ПОБУ-

ДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І

СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОДЯКА

Почувалося до милого обов'язку

зложити найширшу подяку Дорогій

Родині і Вн. Панству Кокосюсам за

виявлення багатьох серйозних і зрозумі-

лих для тяжкої долі скитальців і без-

інтересовну поміч в переселенні нас

усіх з Німеччини до Америки. За

довгу гостинність в їхньому домі і

дальшу моральну і матеріальну по-

міч. Нехай Всевисшний ім в усім ви-

нагороджає!

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Свобода, від 194, відбулись в п'ятницю, 25. листопада, в годині 7. вечір, в церковній галі св. Юра, 28 Іст 7-ма вул., з таким порядком: 1) обговорення минулих справ відділу, 2) звіт з 4 Конгресу в Вашингтоні. Пригадуємо, що з огляду на технічну неможливість побирання вкладок по домах членів, просимо платити свої вклади на зборах, або у секретаря відділу надалі до 25-го кожного місяця. Новоприбулим іммігрантів, які бажали б познайомитися з допомогоними справами, або ті, що хочуть поради і помічі, запрошуємо рівнож на сходи, а вразі неможливості, просимо з'явитися до секретаря Тов. „Свобода“, 194 відділу кожної п'ятниці і суботи від год. 6 до 8 вечір на адресу: W. Nykyloruk, 740 East 9th St., New York 9, N. Y. — За управу: В. Нікіфорук, секр.

СТЕНІЛЕТОН, Н. Й. — Повідомляємо всіх членів Бр. св. Арх. Михайла, від 211, що річка Служба Божа і Панахида відбулися в суботу, 26. листопада, в год. 9. рано, в укр. гр.-катол. церкві Пресв. Тейці. Просимо всіх членів прийти. — За уряд: Г. Райнгольд, предс.; Р. Дедірка, нас.; В. Велей, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую брата АНДРІЯ МІСНИК, уродженого в Старлві, пов. Мостиська біля Перемишля, Галичина, який був вивезений в 1941 році до Німеччини. Хто знає про него, або він самий, прошу голоситись на адресу:

ANNA CZEREPKA

з дому Місик

40 West 25th St., Bayonne, N. J.

Пошукую свого стричного брата ТАДІКА КРИЖАНОВИЧА з села Сморжів, повіт Радеків, який виїхав до Америки між 1915 і 1920 р. Прошу голоситись до:

МУКОЛА КРИЖАНОВИЧ

с/о L. W. James

Port Tobacco, Md.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

УВАГА! Купіть цей цегляний дім (на розі), 3 фамілії і склеп, який надається на гросерню і бучерню. Голоситись:

385 GROVE STREET

JERSEY CITY, N. J.

АСТМА

ХВОРІ НА ЦЮ ДОШКУЛЬНУ НЕДУГУ ЗНАХОДЯТЬ ПОЛЕЖИШ В ТЕРМІННИХ ВІД НЕЇ

Нову надію на полегшу від приступів задихки (астми) додається тепер в повідомленнях про успіхи застосування паліативних репет, що діють на полегшення відлику. Чоловіки і жінки, які раніше в наслідок астми зазнавали важких терпінь від кашлю і задихки, тепер стверджують велику полегшу від цього лікування. PROMETIN коштує \$3, але це є дуже дешево, як знаєти на наслідки, і вносить лише кілька центів за дозу. (Увага — зажадати тільки згідно з приписом). PROMETIN продається з точною гарантією звороту грошей.

Заядкі окремому договорі, чиячі ці гроші можуть одержати PROMETIN по зниженій ціні. Вистачить вислати повідомлення до SUM-LAR CO., Dept. A-204, 2700 Church Ave., Brooklyn 26, N. Y., і відстанете дві три-доларові пакети за тільки \$5, отже \$1 дешевше ніж звичайна ціна. Не посилайте грошей! Заплатите поштареві при доставі.

Ім'я _____

Адреса _____

ШИФКАРТИ

ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країн і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривних і знайомих до Америки зі скитальцями та інших країн.

ПРОДАЄМО дома та всякого роду бізнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N. Y. C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острій довозчасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздута жила лікуємо без операції. Переводимо аналіз крові для супружних дозволів. — Офісові години: Щодня від 10 рано до 7 вечір. В неділі від 11 рано до 1 пополудні.

СТО СТИННИХ КАЛЕНДАРІВ НА 1950 РІК.

НАВИБІЛЬШИЙ дотепер англісакійський ЕНХАР. Обнімає 1400 сторін друку і 700 ілюстрацій в різних креслах пошми, гарній полотноній оправі. Ціна \$7.50.

Навибільший дотепер англісакійський ЛІКАР. Обнімає 776 сторін друку, сотні різних ілюстрацій, в гарній полотноній оправі. Ціна \$6.50.

Пашіть по наш каталог на адресу:

U. R. KNYHARNIA

Sta. D., Box 182, New York 3, N.Y.

В. Володимир Пархучь

український погребник повідомляє, що відкрив обширну і модерну

КАПЛИЦЮ

для обслуги похоронів по найтаній ціні 150 дол.

Каплиця безплатна.

Ключте в день і в нощі:

WOODROW W. PARCHUC

Funeral Director

Licensed New York & Connecticut

439 E. 5th St., New York City.

Tel.: ORegon 3-2057, або

Bigelow 3-3114

ІВАН БУНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК надякує погребам по \$150 іні так невеликі як

ОБСЛУГА НАКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

137 E. 5th St., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Comfortable air conditioned

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE

ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БРОНКС, БРОКЛІН, НЬО

Йорк і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

МАЙНО У. Н. СОЮЗУ ПЕРЕВИЩИЛО 11 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. КАСІЄРА У. Н. СОЮЗУ

ЗА МІСЯЦ ЖОВТЕНЬ 1949

ПРИХІД:		Відділ Заплатив	Відділ Заплатив
1	267.93	168	255.98
2	224.51	169	33.34
3	115.86	170	248.99
4	51.48	171	122.61
5	541.88	172	66.35
6	41.33	173	141.68
7	244.21	174	125.49
8	376.60	175	268.34
9	190.52	176	157.75
10	125.63	177	172.72
11	139.35	178	327.76
12	252.01	179	207.78
13	363.60	180	187.19
14	112.29	181	20.12
15	106.58	182	187.48
16	84.79	183	20.12
17	12.53	184	98.60
18	311.10	185	98.67
19	188.45	186	46.47
20	120.32	187	163.16
21	97.63	188	39.64
22	217.61	189	175.36
23	33.26	190	241.59
24	31.68	191	64.12
25	157.45	192	329.61
26	238.92	193	32.58
27	98.49	194	54.88
28	122.64	195	41.32
29	29.70	196	57.96
30	109.40	197	339.83
31	31.90	198	43.23
32	63.91	199	43.56
33	224.48	200	176.37
34	163.24	201	1,514.41
35	459.84	202	25.41
36	536.31	203	992.80
37	43.13	204	61.49
38	21.64	205	28.69
39	220.32	206	49.82
40	56.59	207	61.43
41	126.86	208	215.35
42	360.03	209	82.60
43	97.75	210	294.92
44	105.14	211	5.44
45	55.33	212	117.69
46	91.42	213	21.59
47	141.86	214	500.79
48	88.00	215	253.43
49	90.06	216	482.25
50	239.29	217	298.02
51	147.86	218	1,222.88
52	245.65	219	30.48
53	153.31	220	368.13
54	223.64	221	77.86
55	275.04	222	18.23
56	384.41	223	90.91
57	51.42	224	45.27
58	48.60	225	65.70
59	156.13	226	128.88
60	464.60	227	358.96
61	202.30	228	26.91
62	53.89	229	93.63
63	200.94	230	44.64
64	8.24	231	178.75
65	208.41	232	149.84
66	355.47	233	190.85
67	63.82	234	181.47
68	67.54	235	594.73
69	76.91	236	133.18
70	85.54	237	222.54
71	328.77	238	302.79
72	412.63	239	27.44
73	58.39	240	200.09
74	98.17	241	313.67
75	28.19	242	326.18
76	69.81	243	123.54
77	186.53	244	33.67
78	66.19	245	11.49
79	254.95	246	305.01
80	63.77	247	10.60
81	224.68	248	2.84
82	157.92	249	6.26
83	177.62	250	3.38
84	56.87	251	5.52
85	257.86	252	3.73
86	415.03	253	4.48
87	12.33	254	2.66
88	70.24	255	3.17
89	583.70	256	30.64
90	50.56	257	99.49
91	283.25	258	49.04
92	137.70	259	139.02
93	120.05	260	193.86
94	201.60	261	338.27
95	139.65	262	118.72
96	38.64	263	103.06
97	129.77	264	26.02
98	191.49	265	322.15
99	240.03	266	13.83
100	356.97	267	84.91
101	79.32	268	386.12
102	122.71	269	688.40
103	152.15	270	25.28
104	21.08	271	33.78
105	30.23	272	239.39
106	364.64	273	171.52
107	101.39	274	29.54
108	46.26	275	194.71
109	91.18	276	269.65
110	169.39	277	40.54
111	138.18	278	108.27
112	68.08	279	74.74
113	286.49	280	288.84
114	223.34	281	81.22
115	121.91	282	184.97
116	201.07	283	148.09
117	129.67	284	708.54
118	329.80	285	177.70
119	102.63	286	43.02
120	352.70	287	217.59
121	69.42	288	391.72
122	30.14	289	230.01
123	664.39	290	71.50
124	7.65	291	159.00
125	151.45	292	111.66
126	241.06	293	20.72
127	108.60	294	116.99
128	55.86	295	185.76
129	233.12	296	249.02
130	240.58	297	48.12
131	94.86	298	35.54
132	62.98	299	133.96
133	91.73	300	50.55
134	40.86	301	140.84
135	184.85	302	13.76
136	387.70	303	16.20
137	67.19	304	15.79
138	95.25	305	30.65
139	325.01	306	496.02
140	806.40	307	126.28
141	49.98	308	134.14
142	90.86	309	136.68
143	293.37	310	204.05
144	152.80	311	89.65
145	55.10	312	81.11
146	62.09	313	83.37
147	550.32	314	247.97
148	268.52	315	822.20
149	7.11	316	124.18
150	348.16	317	65.40
151	86.07	318	21.47
152	112.69	319	246.31
153	385.48	320	131.15
154	268.03	321	65.24
155	62.55	322	138.79
156	78.72	323	271.31

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:		Відділ Заплатив	Відділ Заплатив
Готівка з кінцем періоду	\$352,033.76	250	1.35
1949 року осталося	120,578.17	251	39.66
Прихід за жовтень	\$472,612.93	252	27.06
Розхід за жовтень	\$117,920.11	253	68.79
Готівка з кінцем 31 жовт. 1949 р. осталося	\$354,692.82	254	36.71
ВІДЛАНС:		255	6.48
Стан чинний:		256	23.88
Готівка	\$ 354,692.82	257	18.96
Моргедж	727,846.34	258	104.56
Бонди	8,257,010.97	259	3.36
Позички членам	365,787.25	260	11.61
Реальності	221,750.00	261	37.2
Друкарня	12,312.10	262	4.22
Разом	\$9,937,399.48	263	28.56
Стан довший:		264	52.82
Посмертний фонд похов.	\$9,250,685.42	265	64.14
Адміністративний фонд	112,562.05	266	4.46
Конвенційний фонд	70,881.42	267	70.81
Заповнювальний фонд	151,736.79	268	2.47
Народний фонд	13,155.53	269	9.58
Посмертний фонд старо.	79,524.75	270	23.01
Резервний фонд	15,458.33	271	1.80
Сирітський фонд	87,767.07	272	1.15
Фонд об'єднання інвести.	98,981.36	273	103.11
Фонд Згоди Братств	7,781.49	274	29.48
Фонд Захисту-Сиротництва	48,865.27	275	43.93
Разом	\$9,937,399.48	276	126.34
ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ		277	3.25
МАЙНО У. Н. СОЮЗУ		278	7.59
Майно старших членів з кінцем 31 жовтня 1949 року	\$9,937,399.48	279	64.96
Майно молодшого департаменту	1,091,403.95	280	3.76
Разом	\$11,028,803.43	281	29.57
Р. Слободян, гол. касир		282	3.68
МОЛОДЕЦЬКИЙ ДЕПАРТАМЕНТ		283	1.13
ПРИХІД:		284	30.85
Відділ Заплатив	Відділ Заплатив	285	9.81
1	13.50	286	48.48
2	31.02	287	57.38
3	9.12	288	7.13
4	32.68	289	129.90
5	126.42	290	55.18
6	28.42	291	14.78
7	28.42	292	79.88
8	8.07	293	13.19
9	8.07	294	6.46
10	54.69	295	18.09
11	144.53	296	37.88
12	102.28	297	25
13	1.33	298	3.12
14	1.33	299	63.99
15	21.84	300	33.63
16	9.73	301	4.43
17	12.39	302	5.93
18	4.79	303	2.35
19	43.81	304	11.50
20	25.71	305	1.35
21	2.25	306	4.80
22	2.25	307	13.95
23	2.25	308	194.31
24	11.03	309	12.92
25	12.54	310	29.59
26	1.80	311	23.29
27	9.50	312	31.69
28	43.68	313	44.96
29	13.76	314	8.75
30	45	315	5.38
31	45	316	34.58
32	45	317	157.38
33	45	318	67
34	83.66	319	48.13
35	74.72	320	73.87
36	84.29	321	32.50
37	34.28	322	45.1
38	81.67	323	2.70
39	113.97	324	33.00
40	8.78	325	16.08
41	90	326	22.34
42	9.07	327	8.12
43	2.47	328	10.72
44	24.56	329	243.97
45	38.20	330	41.64
46	11.78	331	34.68
47	18.00	332	7.74
48	11.32	333	13.73
49	86.37	334	90
50	8.92	335	46.1
51	15.73	336	13.75
52	26.74	337	90
53	1.25	338	46.1
54	68.61	339	46.1
55	78.06	340	46.1
56	32.03	341	46.1
57	16.68	342	46.1
58	35.65	343	46.1
59	97.42	344	46.1
60	8.98	345	46.1
61	28.02	346	46.1
62	9.77	347	46.1
63	102.89	348	46.1
64	8.81	349	46.1
65	43.00	350	46.1
66	11.92	351	46.1
67	1.80	352	46.1
68	4.66	353	46.1
69	20.80	354	46.1
70	32.33	355	46.1
71	1.04	356	46.1
72	4.62	357	46.1
73	25.64	358	46.1
74	104.67	359	46.1
75	23.60	360	46.1
76	23.60	361	46.1
77	8.29	362	46.1
78	74.43	363	46.1
79	3.91	364	46.1
80	1.15	365	46.1
81	4.16	366	46.1
82	28.70	367	46.1
83	17.93	368	46.1
84	39.59	369	46.1
85	4.95	370	46.1
86	10.27	371	46.1
87	93	372	46.1
88	12.92	373	46.1
89	24.15	374	46.1
90	2.25	375	46.1
91	11.39	376	46.1
92	123.66	377	46.1
93	80	378	46.1
94	53.86	379	46.1
95	3.60	380	46.1
96	15.11	381	46.1
97	40.45	382	46.1
98	5.07	383	46.1
99	198.81	384	46.1
100	112.70	385	46.1
101	18.95	386	46.1
102	29.34	387	46.1
103	23.3	388	46.1
104	29.10	389	46.1
105	21.95	390	46.1